

**ТАЪЛИМИ НИЗОМИ ФОСИЛАВӢ ДАР
МАКТАБҲОИ ОЛИИ ТОҶИКИСТОН
ҲАМЧУН ШАКЛИ ТАШАККУЛИ
ҶОМЕАИ ИТТИЛООТӢ**

Ҷӯраева Хайриҷон Юнусҷонова, дотсенти кафедраи технология ва методикаи таълими он МДТ «ДДХ ба номи акад.Б.Ғафуров» (Тоҷикистон, Хучанд)

**ДИСТАНЦИОННОЕ
ОБУЧЕНИЕ В ВУЗАХ ТАДЖИКИСТАНА
КАК ФОРМА ФОРМИРОВАНИЯ
ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА**

Джӯраева Хайридҷон Юнусдҷонова, доцент кафедри технологии и методики ее преподавания ГОУ “ХГУ имени акад. Б. Гафурова” (Таджикистан, Худжанд)

**DISTANCE LEARNING EDUCATION IN
HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS
OF THE REPUBLIC OF TAJIKISTAN FOR
THE FORMATION OF THE INFORMATION
SOCIETY**

Juraeva Khayrijon Yunusdzhonovna, associate professor of the department of technologies and methods of its teaching, SEI “KSU named after acad. B. Gafurov” (Tajikistan, Khujand),
E-mail: rasomi-1974@mail.ru

Вожаҳои калидӣ: маориф, таҳсилоти фосилавӣ, фарҳанги таълимӣ, тамоюл, рушди иҷтимоӣ, технология, раванди таълим, худомӯзӣ, малака, қобилият

Мақола ба баррасии масъалаи омӯзиши низоми фосилавӣ дар мактабҳои олии Тоҷикистон ҳамчун шакли ташаккули ҷомеаи иттилоотӣ ихтисос ёфтааст. Қайд карда мешавад, ки дар даҳсолаҳои охир таҳсилоти фосилавӣ ҷузъи ҷудонашавандаи фарҳанги таълим ва иттилоотии бисер кишварҳои ҷаҳон ғайрат ба ҳар сол ба шаклҳои классикии таълим таъсири бештар мерасонад ва таҳсилоти анъанавиро бо мундариҷаи инноватсионӣ ва унсурҳои ташиқӣ ғаноманд мегардонад. Бо назардошти хусусияти глобалии ин равандҳо, фаҳмиши фалсафии моҳияти падидаи таҳсилоти фосилавӣ аз нуқтаи назари амалияи мавҷудаи иҷтимоӣ торафт бештар зоявӣ ва методологӣ мегардад. Фаҳмиши иҷтимоӣ фалсафии хусусиятҳои рушди ҷомеаи муосир шартӣ зарурии таҳсилоти фосилавии муосир мебошад. Тамоюли асосии рушди ҷаҳони муосир рушди босуръат ва суръати баланди ҷорӣ намудани технологияҳои компютерӣ, технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ дар тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷомеа ва инсон бо тағйироти сифатӣ дар коркард, интиқол ва нигоҳдории иттилоот мебошад. Зикр мешавад, ки ҷомеаи муосир бо омилҳои иттилоотӣ зич ҳамкорӣ мекунад: тағйирот дар заминаи технологияи рушди иҷтимоӣ иқтисодии ҷомеа ба тағйироти кулӣ дар ҷомеа оварда мерасонад – дар заминаи илм, воситаҳо ва технологияҳои баландтехнологӣ, воқеияти нави иҷтимоӣ ва технологӣ, фазои нави коммуникатсионӣ "навъи нави мавҷудияти рамзии инсон" ташаккул мебад.

Ключевые слова: образование, дистанционное образование, образовательная культура, тенденции, социальное развитие, технологии, учебный процесс, самообучение, навыки, способности

Отмечается, что за последние десятилетия дистанционное обучение стало неотъемлемой частью образовательной и информационной культуры многих стран мира, с каждым годом оно оказывает все большее влияние на классические формы обучения, обогащает традиционное образование инновационным содержанием и организационными элементами. Глобальный характер этих процессов выдвигает на передний план в качестве идеологической и методологической проблемы философское осмысление сущности феномена дистанционного образования с точки зрения существующей общественной практики. По мнению автора статьи, социально-философское осмысление особенностей развития современного общества является необходимым условием современного дистанционного образования. Основной тенденцией развития современного мира является бурное развитие и высокая скорость внедрения компьютерных, информационных и коммуникационных технологий во все сферы жизни общества и человека с качественными изменениями в обработке, передаче и хранении информации. Современное общество тесно взаимодействует с информационными факторами: изменения технологической основы социально-экономического развития общества приводят к кардинальным изменениям в обществе – на базе науки, высокотехнологичных средств и технологий, новой социальной и технологической

реальности, нового коммуникативного пространства, формируется «новый тип символического человеческого существования».

Key words: education, distance education, educational culture, trends, social development, technologies, educational process, self-learning, skills, abilities

The article notes that over the past decades, distance education has become an integral part of the educational and information culture of many countries in the world, every year it has an increasing impact on classical forms of education, enriches traditional education with innovative content and organizational elements. Given the global nature of these processes, philosophical understanding of the essence of the phenomenon of distance education from the point of view of existing social practice is becoming an increasingly ideological and methodological problem. According to the author of the article, socio-philosophical understanding of the features and peculiarities of the development of modern society is a necessary condition for modern distance education. The main trend in the development of the modern world is the rapid development and high speed of the introduction of computer technologies, information and communication technologies in all spheres of society and human life with qualitative changes in the processing, transmission and storage of information. Modern society closely interacts with information factors: changes in the technological basis of the socio-economic development of society lead to fundamental changes in society - on the basis of science, high-tech tools and technologies, a new social and technological reality, a new communicative space, a "new type of symbolic human existence" is being formed.

Маориф ҳамеша ба ин ё он дараҷа ба замон мувофиқ буда, дараҷа ва соҳти шуури ҷамъиятиро инъикос мекунад ва каму беш ба мутахассиси кифоя онро такрор мекунад. Аз нуқтаи назари фалсафӣ ин муносибат фаҳмо аст, зеро маориф як ҷузъи тамоми ҷамъият аст. Аммо, дар баробари ин, маориф бояд ба оянда нигаронида шавад, зеро маҳз барои ба вучуд овардани заминаҳои зехнии тараққиёти ҷамъият, ба вучуд омадан ва инкишоф ёфтани қувваҳои нави асосии инсонӣ даъват карда мешавад. Дар тӯли даҳсолаҳои охир таҳсилоти фосолаві ба ҷузъи ҷудонашавандаи фарҳанги таълимӣ ва иттилоотии бисёр кишварҳои ҷаҳон табдил ёфта, ҳар сол ба шаклҳои классикии таълим таъсири бештар мерасонад, таҳсилоти анъанавиро бо мундариҷаи инноватсионӣ ва ҷузъҳои ташкилӣ ғанӣ мегардонад, бо ҳамин симои маорифро тағйир медиҳад. Бо дар назардошти хусусияти умумии ин равандҳо дарки фалсафии моҳияти падидаи таълими фосолаві аз нуқтаи назари амалияи мавҷудаи иҷтимоӣ ба проблемаи рӯзафзуни идеявӣ методологӣ табдил ёфта истодааст.

Тавачҷӯҳи тадқиқотӣ ба проблемаҳои таълими фосолаві дар ҷаҳон ба қадри кофӣ васеъ аст, ки онро таҳлили сарчашмаҳои адабӣ тасдиқ мекунад. Дар ин самти тадқиқоти илмӣ корҳои Т.Андерсон, А.Андреев, В.Быков, Ч.Ведмейер, А.Густир, Ч.Деде, В.Иванова, Д.Киган, В.Кухаренко, В. С.Лобачева, Н.Морзе, М.Мур, В.Овсянникова, Е.Полат, В.Солдаткина, П.Стефаненко, В.Тихомирова, Б.Шуневич, В.Яриков ва дигаронро бояд қайд кард. Ба ҳаҷм ва сифати асосҳои илмии олимону омӯзгорон дар ин самт эҳтиром гузошта, ҳанӯз ҳам хеле суст қор карда баромадани ҷанбаи иҷтимоӣ фалсафии масъаларо қайд кардан лозим аст: аксар тадқиқот умуман ба қонеъ гардонидани ниёзҳои илмии амалияи бевоситаи ташкил ва татбиқи таҳсилоти фосолави ба инобат гирифта, моҳияти иҷтимоӣ фарҳангӣ ва пешакии ин падида, асосҳои иҷтимоӣ фалсафӣ ва мантиқи рушдро ба инобат намегирад, онро аз контекст, алоҳида аз дигар омилҳои рушди иҷтимоӣ баррасӣ менамояд. Азбаски таҷрибаи ҷорӣ ва рушди таҳсилоти фосолаві ба ҳаёти кишвар ва умуман ҷомеа алоқаманд аст, аз як тараф дарки ҷомеаи имрӯза вазифаи таъхирнопазир ба миён меояд, ки дар он зарурат ва имкониятҳои татбиқ - татбиқ - таълими фосолави муосир ба вучуд омадааст ва дигараш ҳуди таҳсилоти фосолаві ҳамчун падидаест, ки муҳимтарин ҷанбаҳо ва шаклҳои ҳаёти иҷтимоӣ ҷаҳони муосирро инъикос мекунад.

Ҳадафи мақола фаҳмиши иҷтимоӣ фалсафии хусусиятҳо ва вижагиҳои ҳоси рушди ҷомеаи имрӯза ҳамчун шартӣ ҳатмии таҳсилоти фосолави муосир мебошад. Тамоюли асосии рушди ҷаҳони муосир рушди босуръат ва суръати баланди ҷорӣ намудани технологияҳои компютерӣ, технологияҳои иттилоотӣ коммуникатсионӣ дар тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷомеа ва инсон бо тағйироти сифатӣ дар қоркард, интиқол ва нигоҳдории иттилоот мебошад. Ҷомеаи имрӯза бо омилҳои иттилоотӣ ҳамкориҳои зиҷ дорад: тағйирёбии заминаи технологияи рушди иҷтимоӣ иктисодии ҷомеа боиси тағйироти қуллии ҷомеа мегардад - дар заминаи илмталаб, воситаҳо ва технологияҳои баландтехнологӣ, нави иҷтимоӣ ва воқеияти технологӣ, фазои нави коммуникатсионӣ, «навъи нави мавҷудияти рамзии инсон» ташаққул меёбад [4, с. 8].

Хусусиятҳои рушди ҷомеаи муосир, аз ҷумла, инъикоси худро дар консепсияи назариявии «ҷомеаи иттилоотӣ» пайдо кардаанд, ки нақши марказии иттилоот ва донишно барои пешрафти иҷтимоӣ таъкид мекунад. Идеяи ҷомеаи иттилоотӣ бори аввал дар солҳои 60-уми асри XX, вақте ки хусусиятҳои тағирёбии парадигмаи давраи замони намоён шуданд, ташаккул ёфт. Ба муомилоти илмӣ ворид шудани истилоҳи «ҷомеаи иттилоотӣ» бо номи профессори Донишқадаи технологияи Токио Ю Ҳаяши алоқаманд аст [1,с.15].

Ҳамчун мафҳуми сохти нави иҷтимоӣ назарияи ҷомеаи иттилоотӣ аз ҷониби назарияпардозони маъруфи ғарб, аз қабили З. Бжезинский, П.Дракер, М.Кастеллс, Р.Катс, М.Маклюан, Ю.Масуда, Ф. Мачлуп, М. Порат, Т. Стониер, Д. Тапскотт (Д. Тапскотт, А. Тоффлер, Т. Умесао, Ф. Вебстер ва дигарон) мавриди муҳокима қарор ёфтааст. Аз нуқтаи назари аксар муҳаққиқоне, ки мушкилоти ҷомеаи муосирро меомӯзанд, - ва мо низ ҳамин мавқеъ дорем - мафҳуми «иттилоот» сарчашмаи худро аз муқаррароти назариявии таълимоти постиндустриализм ҳамчун марҳилаи нави таърихӣ рушди эҳтимолии эволюсионӣ мегирад. Ба эътиқоди ҷонибдорони ин равиш, суръати рушди фанновариҳои компютерӣ, иттилоотӣ ва телекоммуникатсионӣ ҷомеаи пасоиндустриалиро ба ҳолати нави сифатӣ – ҷомеаи иттилоотӣ интиқол медиҳад. Аз ин рӯ, дар муҳоҷисаи илмӣ муосир мафҳуми иттилоотӣ одатан ҳамчун ҷузъи ҷудонашавандаи назарияи пасоиндустриалӣ (Д. Белл) баррасӣ мешавад ва сохти «ҷомеаи иттилоотӣ» то андозае ҳамчун мушаххасозии мафҳуми васеътари «Ҷомеаи иттилоотӣ» ҷомеаи пасоиндустриалӣ, ки на танҳо муайянкунанда, балки ҷузъи тавоноии пешгӯиро дар бар мегирад, амал мекунад [3,с.128].

Дар адабиёти илмӣ тафсириҳои гуногуни истилоҳоти сохти нави ҷамъиятиро пайдо кардан мумкин аст, аз ҷумла: «ҷамъияти дониш» (Ф. Мачлуп, П. Дракер, Т. Стониер), «ҷамъияти шабакавӣ» (М. Кастелс), «ҷамъияти электронӣ» (М. МакЛюэн), «ҷомеаи рақамӣ» (Д. Тапскотт), «ҷомеаи технотронӣ» (З. Бжезинский), «ҷомеаи барномарезишуда» (А. Турен), «ҷомеаи телематики» (Ҷ. Мартин) ва ғайра. Равишҳои баҳодихӣ моҳият ва самти рушди ҷомеаи имрӯза, вале дар айни замони ҳамаи онҳо воқеияти ягонро тавсиф мекунад, бо мантиқи равшани дигаргунӣҳои иҷтимоӣ-фарҳангӣ таҳти таъсири технологияҳои компютерӣ, иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ бо ҳам зич алоқаманд ва муттаҳид шудаанд.

Муайян кардани тамоюл ва равандҳои хоси иқтисодӣ, иҷтимоӣ фарҳангӣ, иттилоотӣ технология, ки бо ташаккули ҷомеаи иттилоотӣ ҳамроҳ мешаванд, ба мо имкон медиҳад, ки сохтори муайяни таҳлилии тахминӣ, нақшаи иҷтимоӣ воқеияти нав (ва эҳтимоли воқеият) бунёд карда шавад, ки дар пеши назари мо ба миён меоянд: — суръатбахшии раванди навсозии дониш, техника ва технологияи истехсол, коркард, нигоҳ доштан, интиқол ва истифодаи ахбор; - афзоиши ҳаҷми иттилоот; – таъдил додани иттилоот ба ашёи истеъмоли оммавӣ; - баланд бардоштани суръати равандҳои алоқа, ки тавассути воситаҳо ва технологияҳои илмталаб, баландтехнологӣ таъмин карда мешаванд; - рушди инфрасохтори умумиҷаҳонии иттилоотӣ; - ташаккули фазои иттилоотии умумии вақт: инфохронотоп; — таъдил додани донишҳои иттилоотӣ назариявӣ ба муҳимтарин захира ва кувваи пешбарандаи тараккиёти иҷтимоӣ иқтисодӣ, технологӣ ва фарҳангии ҷомеа; - гузариш аз истеҳсоли маҳсулоти моддӣ ба маҳсулоти иттилоотӣ бо вектор ба самти паҳншавии бахши иттилоотии иқтисодиёт; - гузаштан ба иқтисодиёти хизматрасонӣ; - ташаккули бозори иттилоот ва дониш ҳамчун омилҳои истеҳсолот дар баробари бозорҳои захираҳои табиӣ, меҳнат ва сармоя; — бозгардонии иқтисодиёт ба хусусияти инноватсионӣ, илмталаби рушд; - баланд бардоштани нақши сармояи инсонӣ; — ба омилҳои муайянкунандаи пешрафти ҷамъиятӣ таъдил додани маориф; — тағйир додани кулӣ дар сохтор шугли аҳоли, хусусияти фаъолияти касбӣ, ҳаёти ҷамъиятӣ ва истироҳати одамон, фароянда таълим, азхуд кардани малакаю дониш, тарзи муносибатҳои байни одамон; - ташаккули фарҳанги нави иттилоотии ҷомеа.

Технологияҳои иттилоотӣ ҳамчун манбаи тавоноии тағирот ва навоарӣ амал карда, имкониятҳои нав, зиддиятҳо, мушкилот, ҷолишҳо, таҳдидҳо ба вуҷуд меоранд. Бо вуҷуди ин, ҷаҳон боз ҳам бештар вобаста ва аз ҷиҳати технологӣ мураккабтар мешавад. Дар ин шароит шахсияти инсон назар ба замони индустриализм дар заминаи куллан дигар, ки модели сифатан нави омодагии онро ба ҳаёт ва фаъолияти он дар шароити ҷаҳонишавӣ, фазои

иттилоотӣ, ташаккули фазои комилан нав, ки барои ин шароит заруранд ва сифатҳои шахсии ба онҳо мувофиқ, ташаккул меёбад.

Равшан аст, ки ҷамъият ҳар қадар дар тараққиёти худ пеш равад, одам барои ба таври максималӣ ба ҳаёти ҷамъиятӣ машғул шудан, ба он мутобиқ шудан, субъективии он, яъне одами интегралӣ, худҳаракаткунанда тайёрии бештари иҷтимоиро талаб мекунад. Маориф ҷузъи ҷудонашавандаи тамоми ҷомеа аст, бинобар ин онро аз равандҳои ҷаҳонии иқтисодӣ, иҷтимоӣ, фарҳангӣ ва ғайра ҷудо кардан мумкин нест. Дигаргуниҳои кулӣ ба маорифи муосир таъсир мерасонанд: онҳо ба моҳияти он ва асосҳои фаъолияти амалии он таъсир мерасонанд, маориф объекти талаботи нави бемайлон афзояндаи шахс, ҷамъият ва давлат мегардад. Замон аз вай бештар ҷусту чолокӣ, ошкорбаёнӣ, эҷодкорӣ, қобилияти зуд ба дигаргуниҳои тамоми соҳаҳои ҳаёти ҳар кас ва ҳамаро талаб мекунад.

Маълум аст, ки дар асри XXI тарбия бояд як раванди динамикӣ ва муттасил бошад, ки дар тӯли ҳаёти инсон идома дошта, васеъ, умумибашарӣ, дурусттараш: хусусияти умумӣ, яъне аз ҷиҳати диалектикӣ бенуқсон дошта, амалӣ ва татбиқи ниёзҳои тарбиявии ҳам шахсони алоҳида ва ҳам гуруҳҳои муайяни иҷтимоӣ ва умуман ҷамъиятро муайян созад.

Аммо имрӯз барои аксарияти назарияпардозон ва амалдорони маориф аллакай маълум аст, ки равишҳо ва нуқтаи назари муқарраршуда оид ба таълим дар шароити воқеияти нав ба қор намебароянд ва имкон намедиҳанд, ки вазифаҳои дар наздаш гузошташуда пурра иҷро шаванд. Гузашта аз ин, яке аз оқибатҳои воқеи иҷтимоии тағйироти босуръати технологӣ, ки дар боло зикр гардид, ки махсусан дар даҳсолаҳои охир равшантар шудааст, бӯҳрони умумии низомҳои мавҷудаи маориф мебошад, ки имрӯз қариб тамоми кишварҳои ҷомеаи ҷаҳониро фаро гирифтааст. Моҳияти ин бӯҳрони маориф, тавре қарорномаи ЮНЕСКО қайд мекунад, дар нотаҳои ва бесамар будани таҳсилоти муосир дар баробари мушкилоти ҷаҳонии башарият, яъне дар баробари ҷомеаи иттилоотӣ аст. Дар баробари ин, дигаргуниҳои кулӣ, ки дар ҷаҳони муосир таҳти таъсири инқилоби иттилоотӣ ба амал меоянд, на танҳо ҷолишҳои глобалӣ, балки имкониятҳои нави воқуниши муносиб ба онҳо низ фароҳам меорад. Бинобар ин маориф бояд ба шароити тағйирёфтаи мавҷудияти инсон, ба воқеияти тараққиёти илмию техникӣ ва ҷамъиятӣ мувофиқ инкишоф ёбад. Пешрафти техникӣ пайваستا истифодаи имкониятҳои компютерҳо, дастгоҳҳо ва воситаҳои нави алоқаро дар таълим ташвиқ мекунад, аз ин рӯ, бешубҳа, рушди маорифро воқеияти нави иҷтимоӣ фарҳангӣ ҳарчи бештар муайян мекунад.

Дар байни тамоюлҳои асосие, ки симои таълим ва симои онро тағйир медиҳанд, метавон чунин номҳоро номбар кард: -табдил додани маориф ҳамчун шакли мутамаркази ҷамъиятикунонии инсон ба сармои иҷтимоӣ ва шахсӣ дар шароити афзоиши аҳамияти донишҳои азхудшуда ва методологияи маърифат ҳамчун манбаи рушди иҷтимоӣ; — ба вучуд омадани имкониятҳои принципани нави муошират, кутоҳ кардани масофаҳои иҷтимоӣ, «фишурдани» хронотопи иҷтимоӣ: фазо ва замон; - иттилоотии таълим – ба раванди таълим ҷорӣ намудани технологияҳои муосири компютерӣ ва воситаҳои муоширати фаврӣ ва истифодаи онҳо ҳамчун воситаи нави педагогӣ; — аз нав дида баромадани доимии мазмун ва шаклҳои таълим (зеро мазмуни гайришакл, инчунин шакли бемаънӣ вучуд надорад) дар ҳамаи зинаҳои он, бинобар суръати тезии иттилоотикунонии ҷамъият; - иваз намудани императиви «Маълумот барои ҳаёт» ба ибораи нав — «Таълим барои ҳаёт»; – рушди таълими кушод – шакли нави амалигардонии равандҳои тарбия ва худмузӣ дар асоси дастрасии озод ба захираҳои таълими; - глобализатсияи маориф - ташаккули системаи ҷаҳонии маориф, хронотопи ягонаи ҷаҳонии таълим.

Дар натиҷа таълим бояд чунин як муассисаи иҷтимоӣ гардад, ки хонандаро на танҳо бо дониш мучаққаз созад, балки ба шарофати пайваستا ва босуръати дониш дар замони мо зарурати мустақилона азхудкунии доимии онҳо, қобилият ва маҳорати худмузӣ, инчунин муносибати мустақилона ва эҷодкорона ба азхуд кардан ва истифода бурдани дониш дар давоми тамоми ҳаёти фаъоли одамро ташаккул диҳад.

Ба ақидаи бисёре аз олимон, омӯзгорон, сиёсатмадорон, дар посух ба дархостҳои кулланаве, ки аз тағйирёбии воқеияти иҷтимоӣ дар соҳаи маориф бармеоянд, имконпазир аст ва зарур аст. Раванди объективии иттилоотии зинаҳои гуногуни маориф ва умуман ҷомеаи имрӯза аз ҷиҳати техникӣ шартӣ муҳими ин пешрафт аст. Таҳсилоти фосолавӣ ҳам дар кишварҳои мутараққӣ ва ҳам дар кишварҳои рӯ ба тараққӣ (хусусан дар охири он) ба як ҷузъи васеъ ва ҳатто ҳатмии низомҳои таълимии анъанавӣ табдил меёбад. Ин тамоюл бо таваҷҷуҳи

афзояндаи омӯзгорон ба истифодаи технологияҳои нав, ба интернет ва чандрасонаи нигаронидашуда, инчунин дарки афзоянда, ки барои амалӣ намудани ҳуқуқи чудонашавандаи ҳар як шахс ба гирифтани таҳсил, усулу воситаҳои анъанавии таълим мусоидат мекунад, имрӯз ба дастгирии инноватсионӣ саҳт эҳтиёҷ доранд [2, с. 3].

Дар баробари ин, рушди таҳсилоти фосилавӣ бо афзоиши ниёзҳои иҷтимоӣ ва шахсӣ ба ташкили равандҳои такмили пайвастаи сатҳи дониш ва такмили омодагии касбӣ, инчунин рушди минбаъдаи технологияҳои иттилоотӣ, ки ба онҳо дар соҳаи таҳсилоти олий дохил мешаванд, муайян карда мешавад.

Таҳсилоти фосилавӣ дорои имкониятҳои қариб адонашавандаи низомҳои компютерӣ ва шабакаҳои телекоммуникатсионӣ дар ҳамҷоягӣ бо усулҳо, воситаҳо ва шаклҳои анъанавии таълим, фароҳам овардани шароит барои дастрасии иҷтимоии таҳсилоти босифат, ки ба ҳалли мушкилоти таҳсилот ва/ё пешрафта мусоидат мекунад. Таълим барои шахсоне, ки бо сабабҳои гуногун наметавонанд аз хидматҳои таълими анъанавӣ (рӯзона) истифода баранд. Дар баробари ин, ба таври васеъ қорӣ намудани фановариҳои фосилавӣ аз лиҳози эҷодӣ равишҳои нави омӯзиши, ташкили нав, сарчашмаҳо, шаклҳо, усулҳо ва фановариҳои нави таълим, ки ба талаботи ҷомеаи муосир ҷавобгӯ мебошанд, имкониятҳои азим дорад. Ин имкониятҳои муассасаҳои таълимиро дар самти пешниҳоди як қатор хизматрасонии таълимӣ васеъ менамояд.

Мазмуни таҳсилоти фосилавӣ ба пешгуи рушди ҷомеа, мансаби касбӣ, малака ва сифатҳои шахсӣ ва дигар соҳаҳои амалияи иҷтимоӣ нигаронида шудааст. Мазмуни таълим ғайр аз дониш, кобилият, малака, ҳуди раванд - техника, технология, методика, усул, тартиб ва ғайра, - азхуд кардан ва татбиқи амалии онхоро дарбар мегирад. Аҳамияти худмузӣ ва таҷрибаи шахсӣ ҳамчун ҷузъи муҳими мазмуни таълим хеле меафзояд, ки ин барои ҳар як шахсе, ки соҳиби маълумот ва гирифтани маълумот аст, имкониятҳои васеъ мекушояд. Имрӯз, таҳсилоти фосилавӣ бешубҳа зудтарин ва универсалтарин роҳи паҳн кардани донишҳои воқеии мавҷуда мебошад. Ин инъикоси сатҳи рушди технологияҳои иттилоотӣ мебошад, ки масофаи байни муассасаи таълимӣ ва донишҷӯро фаро мегирад.

Хулоса, қайд кардан мумкин аст, ки имрӯз алтернатива ба ташаккули ҷомеаи иттилоотӣ вучуд надорад - ин самти асосии рушди тамаддун дар асри XXI мебошад, ки кишварҳои пешрафтаи ҷаҳон аллакай ба он пайравӣ мекунанд ва бисёре аз кишварҳои рӯ ба тараққӣ ба он майл менамоянд, барои худ интиҳоб кардаанд. Таълими муосири фосилавӣ натиҷаи объективӣ ва яке аз механизмҳои татбиқи дигаргуниҳои амиқест, ки дар ҳаёти ҷомеаи имрӯза ба амал меоянд. Он дар худ тамоюлҳои хоси рушди иттилоотии инсониятро инъикос намуда, бо таъки ба технологияҳои муосири компютерӣ, иттилоотӣ ва телекоммуникатсионӣ тасаввуроти нави воқеан ҷолиби мо, дурнамои паҳн кардани дониш, ҳаракати касбӣ ва иҷтимоии шахсиятро мекушояд.

ПАЙНАВИШТ:

1. Иванова, В. В. Инкишофи таълими гоибона. Таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ: рисолаи ... канд. Филос. Илм: 09.00.11/В.В.Иванова.- Москва, 2005.-163 с.
2. Омӯзиши кушод ва фосилавӣ: тамоюлҳо, сиёсатҳо ва стратегияҳо.- М.: Эд. ИНТ, 2004.- 139 с.
3. Триняк, М. В. Ҷамъиятҳои байнифарҳангӣ: Ҳафтаи муқаддас: монография / М. В. Триняк. - Харьков: ХНАДУ, 2010. -- 248 с.
4. Штанко, В.И. Мушкилоти антропологии тамаддуни иттилоотӣ / В.И. Штанко // Висн. Харк. нат. un-tu im. В.Н. Каразина. - 2011. - No 980. - С. 6-15.

REFERENCES:

1. Ivanova V.V. Development of distance education. Social and philosophical analysis: diss. cand. of philos., Science: 09.00.11 / Ivanova V.V. - Moscow, 2005. -163 p.
2. Open and distance learning: tendencies, politics and strategies. M: Ad., INT, 2004. - 139 p.
3. Trinyak M.V. Crosscultural societies: Saint week: monography / M.V Trinyak. - Kharkov: KhNDAU, 2010. -- 248 p.
4. Shtanko V.I. Difficulties of anthropological informational civilization. / V.I. Shtanko // Visn. Khark. nat. un-tu im. V.N. Karazina. - 2011. - No 980. - P.6-15.